

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

**Sefer 'ir Binyamin asher banah ḥomat ha-'ir
u-me-gedulehah ve-'amudim aśah le-bet bet Yiśra'el
ḥeleq ha-sheni ... ha-rav ... Binyamin Ze'ev Ṿolf n.r.u av
bet din ve-rosh metivta de-ḳ.ḳ. Zmigrod**

Binyamin Ze'ev Ṿolf

Frankfurt de-Oder, [1698]

VD17 1:698249Q

וצי וילאו לילגד סינברה סינאגה מילודגה תורואמה תמכסה

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10824

הסכמת המאורות הגדולים הגאונים הרבנים דגליל וואלין יצו

הנה ראינו דברי רבינו יצחק ופירושם של בנימין ה"ה כבוד הרב המאור הגדול דרשן ופרשן רבנו ישראל ופרשיו כבוד מוה"ר בנימין זאב אב"ד ור"מ דק"ק לאקטש יצו אשר אינן חוקר ותוקן ודורש טוב לעמו בדעות אגדות כעל ימים יסדה ועל נהרות יכוננה ועל הנהר לא יבול וכה חופף כל היום ובערב זאב יטרף טרף זרוע אף קדקוד . שנון נחלוד-איה סופר ואיה שוקל ומודד . בדברי אגדה ותלמוד . הואב בכנס בין הספרים ודורש ומוקד בשבע חקירות . ודרישת שלימים ועריבים וניחוחים . כרית תפוחים זה אתרוג בשמאל ואגדה בימין בערכים . כאלו מן השמים . יורדים כרוכים . הן כסף והנה לא נערכים . מיתן אישוא וכתבון מיליו בספר ספיר גזרתו להוציא לאור תעלומה את האור הנגון לפענת נפונות ואור יקרות . להיות מכתב חלוקי על הלוחות חרות . כתננו רשות והרמנא להדפיס אמרי-שפר . הנימילי מעלותא לשמח בהם אלקיס ואנשים . כי"ג מידות נדרשים . לכל חפניהם . בשלום רב לכניהם . אך על זאת פקדנו עינינו ואמרנו ועינינו כולנו פה אחד וגורנו בחרם י"ב על כל יושבי חוג הארץ . לכל יפרוץ פרץ . להביא הספר הגל לבית הרפוס אם לא בכלות עזרה שנים אחר כלות הדפסת הספר הגל לא בידעת כבוד ה"ה הגל היום יוס' ד' שנכראו בו המאורות הנ"ל כ"ד המאורות הגדולים הרבני דגליל וואלין יצו אשר נמצאו וסיו' פה בק"ק טרהאוזן בוועד קה"ל ע"ע . נא יעקב בלא"ה ה"ה החסיד מוה"ר ר' יצחק ז"ל ה"ה החונה בק"ק קרעמנין והגליל יצו . ונא הקטן נפתלי הירץ בלא"ה מוה"ר ישראל ז"ל אשכנזי חונה בק"ק קאוולי .

הסכמת המאור היה הגדול אביד דקיק ברלין ומדינת מרק

ראה זה חדש . ענף ושורש . כולו מקרא קודש . מעלה פרי מגדים . מתוקים ומחודדים . אשר העלה ואשר הניח . כשרא שמינא אפתורא דדעהא . לפני שולחן של מלכים פירוקים נעים לחדש חידושי אגדות על כמה מסכתות בדרך פילפול ושיטת התלמוד כמים לים מכסים . ה"ה הרב המפורסם המופלג בתורה . פיהו מחכים ופיהו מורה . המרום מהורר בנימין זאב במהורר שמואל . אשר אור תורתו וירח . כשמש וירית . בקהל עם קדושים ק"ק ומגוראד . קהלה מפורסמת ומיוחדת . רבתי עם רבתי בדעות . שמה שרי תורה ושרי נבואת . כולם מחמטין במחלתו ואור תורתו וגם פה הראה רוחב ועוצק לבו בקהל קדוש ישראל וכדורש נפלא פריבים לשומעיהן ומתוקים . כאלו מסיני נחקקים . וכמה רבנים גאונים נתנו עידיהן ותלו זייג' אן . בהסכמה מגוי' וגמורה . להביא הספר לאורה . וגם אנכי אחד מהמגישים המסכים לפתוח יושר ודברי אמת להדפיס הספר עיר בנימין . כ"ד הכותב לכבוד חכמי של תורה ויהי א' חתני חלול תכ"ז לפ"ק שמעי' בלא"ה ה"ה ר' אברהם יששכר בער ז"ל ה"ה פה ק"ק ברלין ומדינת מרק י"ב :

הסכמת כבוד הרב המאור הגדול אביד ורימ דקיק גלוגא רבתי

הנה שיענוה באפדתה בחלקו של טורף מנאטיוו בשדה יער יערות דגש וחלב תחת לבונו לבון מרפא עליהו לתרופה ה"ה הרב המאור הגדול המופלג . כבוד מוה"ר בנימין זאב וואלף גר אב"ד ור"מ דק"ק ומגוראד אשר הפליא לעשות בחיבורו הנחמד דברי חידושים ונחמדים . מדבר בגדושים על אדני פיו מיוסדים . ע"כ פאתי כיה"דא ועוד לקרא להיות סינף לאריות דני עליאי דברי הגאונים הגל וידי עממם להוציא תעלומות החכמה לאורה להנות מויוו והודו ולשבוש מטובי ופסו"ה ת"ח הגל ואורו יורח כאור חמה ברה . והמסכבו והמסייעו יהיה ברוך ומבורך ככל הכרכות אחת מהנה לא נעדרה . כ"ד החותם לכבוד התורה . היום יוס' כ"ו תמונ' דהאי ש"א . תכ"כ ותכונן במהרה . נא הק"ק יצו ליב בלא"ה מוה"ר משה ז"ל חונה פה ק"ק גלוגא רבתי לע"פ :

הקדמת הספר הנותן אמרי שפר

אמר המחבר ברוך דברים לא יחדל פשע אשר זה היה דבר ה' אליהלל החכם בחכמתו וגו' ודבר שפתיים אן ליחסור ואמרתי אשמרה דרכי מחטותי בלשוני . ומה שהיו מן ההכרח ועת לדבר אשב מצד הקיבורים בקצירת האזמר . סהוא מצוה . והנה אפתח במילי דאגדת' להודיע מעלת הלומדה והדורסה . בירושלמי מס' ע"ז אית' וז"ל כד ר' אבהו מירדך עברון קומיו י"ג נהני דאפרסאון . אמר אינן למאן . אמרו ליה דידך . אל כל אינן דאבהו ואני אמרתי לריק יגעתי אכן משפטי את ה' ופעולתי את אלהי ע"כ . ביפה מראה מפליא ומגדיל התמייה על האי תנא ר' אבהו שקרא על עצמו הנקרא הוה אני אמרתי לריק יגעתי וכי חסיד ק"ב ה"ו שלא לשלם לאיש חסיד כמפעלו ע"ש שהארץ בזה . ולעב"ד נראה עפ"י מה שדרשו רז"ל שני פירושים בפסוק כי על פי הדברים האלה כרתי אתך ברית וגו' . האחד נדרש בירושלמי דא אמרת כי אותן שכתב חגיגים ושירושו מבואר בגמ' דין שלכך כרת הק"ב ברית עם ישראל על תורה שבע"פ מאוס דזקפי למגמרניהו ממנינו למדן סהק"ב חפן בלימודי החמורי דוקא ולכן אמרו בירושלמי השומע הגדה אינו מקבל שכר לפי שאינם חמורים ולכך גם העוסקים במקרא מדה ואינה מדה . רק המשפה היא מדה ונופלים שכר כי חמורים הם דברי תורה שבע"פ . ועוד שנית נדרש בירושלמי במסכת פאה וז"ל אם שימרת מה שכתבתי וקיימת מה שכתבתי . אתה מקבל שכר ואם לאו אינן אתה מקבל שכר . ושירש ביפה מראה אם שימרת מה שכתבתי . דהיינו שלא כתב התורה שבע"פ . ולא קרא בע"פ מה שכתבתי בכתב או אני כורת ברית עמך דהיינו שמקבל שכר . ואי לא . לא . ועל זה הקשה שם דמאי איריא שאינו מקבל שכר . הלא גם שנוג איכ"ב ברא אם מחלוק תורה שכתבתי בע"פ . או אפכא . דהא אמרינן דברים שכתבתי אי אתה ראוי לאמרן בע"פ . ותיירך שם לפי שמנינו בשאר מצות הבאים בעבודה כגון המתענה תענית חלו בשבת שנתרעים ממנו עונג שבת ואעפ"כ מקבל שכר וקורע גזר דינו . לכך בא כאן ללמד שגם השכר לא יקבל ע"כ תורף דכרי

256

הקדמת הספר

דבריו ע"ש לך ר"א הוא ס"ל שהמקרא הזה כי ע"פ הדברי האלה בא משום דתקופי למגמרניה לכך כרת הק"כ ברית עמוהם שיקבלו
 סכר על התורה שבש"פ דוקא לפי שהם חמורים . לכך אמר כל אילן ראב"ה הלל אגדא השומעה אינו מקבל סכר . אך אחרי
 אשר אל כל אילן דורך שפיר קרא אנפשי המקרא הזה אני אמרתי לריק יגעתי . אכן האמת אינו כן כי שום דבר לפני הק"כ
 קלות בחמורות . ומ"ש כי ע"פ הדברים האלה להורות בא כי דברים שבע"פ אש אמרם נכתב אינו מקבל סכר ואל יקשה כקושית
 יפה מראה הכל שהרי גם עונש איכא בהא . לזה יש לתרץ כי משפטי את"ה שהוא העונש ופעולתי את חלשי שהוא השכר שניהם
 כמבואר במצוה הנבאה בעבירה ובתירוץ י"מ הכל . לזה בא הכתוב לומר שאם מחליף תורה שבכתב לבע"פ לא יקבל גם השכר
 אבל באמת אין הק"כ מקפח סכר כל כריה אפילו סכר האגדא . ועיין גם בחיבורינו זה סוף מסכת סוטה באגדת שאמרו
 ר"ל עלמא אמתי קאי אחי דושא דבי סדרא ואיהא שמייה רבא דאגדאא וגם ארז"ל הלומר אגדא מכפר עונותיהם של ישראל ואף כי
 לא באמר לעשותה עיקר מ"מ מיעוטן יפה ותורה היא ועליהם נא כב"ד חכמים יתלו . ואני בשם קדשו נטחתי וקרוב מנדקי
 ואדברה כגד מלכיס ולא אכונס וה' עליהם יעור לי ואף כי לא נתקיימה מחשבתי להביא לבית הדפוס על כל חלק הש"י מה שהניח לי
 מקום להתגדר המנוח החכם שמוסמך הגאון מוה"ר יאשיהו פ"י ז"ל שלא חיבר רק על חלק הראשון . אך מנחת עני נקמצת
 ולא הבאתי אף עשירית האיפה ומדה ואף בחיבור זה קיצרתי במקום שהיה לי להאריך ואף באגון הגמרא שהבאתי קיצרתי וסמכת
 על היודע והדן אותי לכף זכות ודינהו המקום לזכות רק אל יבהל וימהר הקורא קו תילה כ"ל לא אכונס וחלבי
 אכי אשר היה בעזרי יגמור חסדו בעדי בזאת תורת העולה כלו כליל עד גמירא להביאו לבית הדפוס
 בזכות אבותי הקדושים אשר בארץ המה וכפרט זכות אדוני אמו"ל אשר לא נתפרסם אור
 תורתו בחיבורו כזה על ספר הוהר מאמת המלאכה כי רבה היא ולא היה דים די
 העבודה לעשות בכסף וזוהב להוציא תעלומות לאורה אולי אבנה מומנו וזכותו
 להיות האב זוכה לכן בחכמה וכו' . ואגורה באהלו עולמים דלמירי
 שמעת משמי כי מדרשא ואשכ בבית ה' לאורך ימים ולא
 ימוז ספר התורה מפני . ומפי זרעי . זרע
 זרעי מעתה ועד עולם אמן :

פ"ד אסקופה הנדרסת לרגלי צדיקים ות"ח ותלמידיהון הצעיר באלפי בנימין זאב וואלף באמ"ר המנוח הרב ה"ה מוה"ר שמואל
 דרשן ז"ל ה' חתן הנגיד הראש נשר גדול בישראל כמה רר אברהם סג"ל חתן הגאון המפורסם מוה"ר דר' יושע ז"ל ה"ה מקראקא :

חבף לתלמידי חכמים ברכה ועל הסוכה יזכר שם הסוכה של גיסי כבוד הרב המאור הגדול מוה"ר שמואל ס"ל אב"ד ור"מ דק"ק
 מעזריטש אשר גמל אותי בנדקתו והלנה לי סך מסויים להדפסת הספר . ישלם הפעלו במדה אמר . ויהא רעוא דחירוס
 רשיה וקרנו יתרום בכבוד . להיות הן ועושר בכיתו ונדקתו לעד . וקרסולו לא ימעד . אמן

וברכתי תעלה לראש הצדיקים קטני מנהגי קהלתי ק"ק ומיגראד יזו אשר עשו עמי חסד ונענוס הגדול גמלו אפי כל טוב בשבתי
 בביתי ובלבתי בדרך אתה תשמרם ותנצמם להיות שלו גבולס באין פרץ ויוצאת וזוה כרחובותם . ויבך אותם בבואם
 ובנאתם . וימלא משאלותם . אמן :

